

Reglemente för ersättningar till förtroendevalda 2023 - 2026

Typ av styrdokument: Reglemente
Beslutande instans: Kommunfullmäktige
Datum för beslut: 2022-09-07, § 177
med komplettering 2022-10-26, § 215 och 2023-02-22, § 3
Diarienummer: 2022.126 KS

Gäller för: Förtroendevalda
Giltighetstid: 2023 - 2026
Revideras senast: 2026
Dokumentansvarig: Strateg

Innehåll

§ 1 Tillämpningsområde	3
§ 2 Sammanträden/förrättningar	3
§ 3 Månadsarvode till kommunalråd	4
§ 4 Månadsarvode till övriga	4
§ 5 Timarvode för sammanträde och förrättning	4
§ 6 Studiebesök i verksamheten	4
§ 7 Partigruppsmöten	5
§ 8 Partigruppsmöten vid behandling av budget	5
§ 9 Resekostnader	5
§ 10 Ersättning för förlorad arbetsinkomst	6
§ 11 Ersättning vid sjukdom	7
§ 12 Ersättning för förlorad semesterförmån	7
§ 13 Pensionsbestämmelser och omställningsstöd	10
§ 14 Ersättning för barntillsynskostnader	11
§ 15 Ersättning för vård av person med funktionsnedsättning	12
§ 16 Ersättning till förtroendevald med funktionsnedsättning	12
§ 17 Ersättning för övriga kostnader	12
§ 18 Kostnadsansvar	12
§ 19 Bestämmelser för erhållande av timarvode och ersättning	12
§ 20 Utbetalningsrutiner	12
§ 21 Preskriptionstid	13
§ 22 Tolkning och tillämpning	13
§ 23 Trygghetsförsäkring vid arbetsskada	13
Bilaga 1, Ekonomiska och sociala förmåner för kommunalråd	13
Bilaga 2, Arvoden till förtroendevalda	14
Bilaga 3, Ersättning för uppdrag som ledamot i kommunstyrelsens arbetsutskott	20
Bilaga 4, Ersättning för uppdrag som ordförande och vice ordförande i kommunfullmäktige, nämnd eller styrelse	21
Bilaga 5, Pension och omställningsstöd för förtroendevalda	22

§ 1 Tillämpningsområde

Dessa bestämmelser gäller för förtroendevalda inom Alingsås kommun. Med förtroendevald avses:

1. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige.
2. Ledamöter och ersättare i nämnd/styrelse, beredning, utskott, förbund, kommitté, samrådsorgan eller liknande, som utsetts av kommunfullmäktige eller fullmäktiges bemyndigande.
3. Ledamöter i revisionen.
4. Borgerliga vigsselförrättare.
5. Av kommunen utsedda representanter i andra organ där ersättning inte utges på annat sätt.

Kommunstyrelsen avgör i övrigt i varje särskilt fall om ersättning enligt dessa bestämmelser ska utges.

Fortsättningsvis benämns de som omfattas av ovanstående bestämmelser med samlingsbegreppet förtroendevald.

§ 2 Sammanträden/förrättningar

Som sammanträden och förrättningar avses följande:

1. Sammanträden med de organ som angetts i § 1, och där protokoll eller anteckningar förs.
2. Konferens, informationsmöte, temadag, externa studiebesök, uppdrag som kontaktperson inom förvaltningen, studieresa, kurs eller liknande som rör kommunal angelägenhet och som har ett direkt samband med det kommunala förtroendeuppdraget.
3. Förhandling eller förberedelse inför förhandling med personalorganisation eller annan motpart till kommunen.
4. Överläggning med företrädare för annat kommunalt organ än det den förtroendevalde själv tillhör.
5. Överläggning med förvaltningschef eller annan anställd vid det kommunala organ den förtroendevalde själv tillhör.
6. Presidie möte i fullmäktige, fullmäktigeberedning, nämnd eller utskott.
7. Överläggning med utomstående myndighet eller organisation.

För tillämpning av ersättningsbestämmelser för ordförande och vice ordförande, se Bilaga 3.

§ 3 Månadsarvode till kommunalråd

Med kommunalråd avses här förtroendevald som ägnar hela sin arbetstid åt uppdrag för kommunen. Kommunalaråd har inte rätt till andra arvoden för kommunala uppdrag eller ersättning för förlorad arbetsinkomst. Heltidsarvoderad förtroendevald får inget ytterligare månadsarvode för uppdrag i styrelse/nämnd/beredning/råd eller för uppdrag i kommunala bolag. Ekonomiska och sociala förmåner till kommunalaråd framgår av Bilaga 1.

§ 4 Månadsarvode till övriga

Förtroendevald som fullgör sina uppdrag på deltid har rätt till månadsarvode i den utsträckning som fullmäktige beslutat enligt Bilaga 2.

Avgår förtroendevald med månadsarvode under tjänstgöringsperioden, fördelas månadsarvodet mellan avgående och tillträdande i förhållande till den tid, var och en av dem innehaft uppdraget.

Om den förtroendevalde på grund av sjukdom eller annan orsak så som till exempel ledighet är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag, görs avdrag med ett månadsarvode för varje hel kalendermånad som den förtroendevalde är frånvarande. Har ersättare utsetts för förtroendevald med månadsarvode, uppbär ersättaren månadsarvode som motsvarar tjänstgöringstiden.

För beskrivning av vad som förutom det ansvar uppdraget allmänt medför, ingår i månadsarvodet, se Bilaga 3.

§ 5 Timarvode för sammanträde och förrättning

Förtroendevald som inte är månadsarvoderad enligt § 3, har rätt till timarvode enligt Bilaga 2, för sammanträde och förrättning. För varje påbörjad halvtimme utges halvt timarvode. Timarvode utges inte under lunchrast eller motsvarande, normalt 30 minuter per 5 timmar. Timarvode utges för högst åtta timmars sammanträdes- eller förrättningstid per dygn. Ersättning för praktiska förberedelser och inläsning i anslutning till sammanträdet eller förrättningen ingår i timarvodet. Ersättning utges för förrättning som fullgörs på uppdrag av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnd eller utskott eller av ordföranden i berört organ. Timarvode för protokolljustering utgår ej. Närvarande ersättare som inte tjänstgör har rätt till timersättning vid nämndsammanträde. Vid sammanträde med kommunfullmäktige är rätten begränsad till en ersättare per parti som är representerat i kommunfullmäktige.

§ 6 Studiebesök i verksamheten

Förtroendevald har efter beslut i nämnd eller styrelse rätt att under kortare tid följa verksamheten i kommunen, som utbildning i förtroendeuppdraget. Tjänstgöringens längd och omfattning ska avgöras med hänsyn till verksamhetens och uppdragets art och karaktär. Tjänstgöringen får omfatta högst 40 timmar per kalenderår och uppdrag. Vid studiebesök i verksamheten utges ersättningar som vid sammanträde/förrättning.

§ 7 Partigruppsmöten

Förtroendevald som är ledamot eller ersättare i nämnd eller styrelse får ersättning vid deltagande i partigruppsmöte som hålls med anledning av och i anslutning till sammanträde med nämnd eller styrelse. Ersättning för sådant möte kan utges för högst två timmar och utgörs av timarvode.

§ 8 Partigruppsmöten vid behandling av budget

Timarvode för deltagande i partigruppsmöte utges även inför kommunstyrelsens behandling av budget. Ersättning för sådant partigruppsmöte kan utges för högst 16 timmars sammanträdestid per år. Ersättningen kan utgå till ledamöter eller ersättare i nämnd eller styrelse vid respektive partigruppsmöte. Ersättning belastar kommunstyrelsens konto.

Det finns ingen begränsning av när i tid partigruppsmötet som behandlar kommunens budget får äga rum för att ersättning ska utgå. Begränsningen gäller mötets innehåll, det vill säga att ersättning endast ges för partigruppsmöte där sakfrågan som behandlas är innehållet i kommunens budget (KSAU 2015-09-09, § 148). Vid partigruppsmöten enligt ovan, utges ersättningar som vid sammanträde/förrättning.

Ersättning kan även utges till ordförande eller vice ordförande i annan nämnd eller styrelse om han/hon deltar i mötet. Det omfattar även eventuellt blivande ordförande och vice ordförande (KS 2014-11-10, § 136).

§ 9 Resekostnader

Kostnader för resor till och från sammanträde eller motsvarande ersätts enligt de grunder som fastställts i de kommunala reseavtalen för tjänstemän (Trakt, BIA samt skattelagstiftning).

Som förutsättning gäller att reseavståndet från den förtroendevaldes bostad (folkbokföringsadressen) ska överstiga fem kilometer¹ enkel resa inom Alingsås kommun. När avståndet mellan den förtroendevaldes bostad och sammanträdeslokalen överstiger fem kilometer, utges ersättning för resekostnader, **till exempel** taxibilersättning och bussbiljett.

Vid sammanträde eller förrättning utanför kommungränsen får förtroendevald ersättning enligt de gällande rese- och traktamentsbestämmelser som gäller för kommunens anställda. Då förtroendevalda inte har en ordinarie arbetstid att utgå från räknas tiden för

---

¹ För att du ska få göra avdrag för resor med bil, motorcykel eller mopedbil krävs att avståndet mellan din bostad och din arbetsplats är minst fem kilometer (Skatteverket). Avståndet är ett av kraven för att få göra avdrag för resor med bil, motorcykel eller mopedbil. Det andra kravet är att du måste göra en tidsvinst.

förrättningens början och slut som arbetstid. Resan anses påbörjad respektive avslutad vid tidpunkterna för avfärden från och återkomsten till bostaden eller arbetsplatsen.

Färdtidsersättning utges enligt de grunder som anges för tjänstemän i AB § 24. Färdtidsersättningen beräknas med en procentsats på timlön. För förtroendevald är timlön motsvarande timarvode. Kostnader för resor till och från sammanträden/förrättningar ersätts enligt de grunder som fastställts i Riktlinje för tjänsteresor för anställda och förtroendevalda i Alingsås kommun. Det innebär att tjänsteresor ska främja ett klimatsmart, resurseffektivt och trafiksäkert resande.

För resor med egen bil anges antalet kilometer den förtroendevalde söker ersättning för tur och retur. För resor med kollektivtrafik anges kostnaden för resan tur och retur.

Resor och traktamente som sker i utlandet behöver ansökas på separat blankett, Reseräkning.

§ 10 Ersättning för förlorad arbetsinkomst

Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad arbetsinkomst per timme, dock högst med det belopp som motsvarar 140 procent av timarvodet. Ersättning utges för den tid sammanträdet eller förrättningen pågår, och för restid till och från sammanträdet eller förrättningen. Förtroendevald med **till exempel** ~~tex~~ skiftgång eller schema kan få ersättning för ytterligare tid.

För det fall arbetsgivaren ej gör helt löneavdrag, ersätts mellanskillnaden. De finns två alternativ att intyga löneavdrag:

- Per tillfälle lämna in intyg från arbetsgivaren på styrkt löneavdrag per timma, och antal timmar, för frånvaro på grund av förtroendeuppdrag i Alingsås kommun.
- Årligen eller vid inkomstförändring lämna in intyg från arbetsgivaren om löneavdrag per timma, för frånvaro på grund av förtroendeuppdrag i Alingsås kommun.

Egenföretagare som yrkar ersättning för förlorad arbetsinkomst i form av förlust av inkomst av rörelse ska en gång om året bifoga ett intyg från företagets revisor som visar att bedömt inkomstbortfall är rimligt. Med egenföretagare avses person som innehar F-skattsedel. Om revisor inte anlitas ska uppgifter från Skatteverket avseende företagets inkomstdeklaration lämnas in en gång om året.

Med förlorad arbetsinkomst jämställs förlorad ersättning från arbetslöshetskassa, föräldrapenning eller sjukpenning. Ersättning styrks med intyg eller motsvarande från ansvarig myndighet. Den förtroendevalde ansvarar själv för att inhämta Försäkringskassans godkännande av fullgörande **av** uppdrag under pågående sjukskrivning. Ersättning utges för den tid sammanträdet eller förrättningen pågår.

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst är inte en pensionsgrundande inkomst enligt OPF-KL. För förtroendevald som kan styrka pensionsförlust från arbetsgivaren, inom ramen för högsta belopp om 140 procent av timarvodet för styrkt förlorad arbetsinkomst, görs enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR) rekommendation en utbetalning. Utbetalningen

görs året efter med motsvarande 4,5 procent på den årliga ersättningen för förlorad arbetsinkomst. Detta procentuella påslag ska inte förväxlas med en pensionsavsättning som görs i enlighet med OPF-KL.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst kan som längst betalas ut upp till LAS-åldern enligt lagen om anställningsskydd (LAS § 33).

Den förtroendevalde ansöker själv **om** ersättning för förlorad arbetsinkomst. Vid inkomstförändring ska den förtroendevalde så snart som möjligt lämna in intyg från arbetsgivaren. Inkomstförändring justeras inte retroaktivt.

§ 11 Ersättning vid sjukdom

Förtroendevald är jämställd med uppdragstagare enligt sjuklönelagen och har därmed inte rätt till sjuklön. Vid sjukfrånvaro från ersättningsberättigat sammanträde eller förrättning, ska den förtroendevalde anmäla sjukdom. Förtroendevald som har månadsarvode gör sjukankmälan till Försäkringskassan. Varje enskilt fall utreds av Försäkringskassan.

§ 12 Ersättning för förlorad semesterförmån

Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad semesterförmån. Med semesterförmån menas förlorad semesterersättning eller semesterlön. Ersättningen per dag kan uppgå till max 8 x timarvode. Den förtroendevalde ansöker själv om ersättning för förlorad semesterförmån.

§ 13 Pensionsbestämmelser och omställningsstöd

Regelverket om pension och andra avgångsförmåner för förtroendevalda har ändrats under åren för att anpassas till de förändringar kring pensioner som sker i kommun och region. Sveriges kommuner och regioner (SKR) tar fram förslag till regelverk som respektive kommun, region eller kommunalförbund har att anta som sina.

Alingsås kommun följer det av Sveriges kommuner och regioner (SKR) utformade förslaget på pensionsbestämmelser, Omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KR) med de anpassningar av reglerna som passar bäst i Alingsås kommun. Mer information kan även hämtas på www.skr.se.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen. Dessa bestämmelser gäller med andra ord inte för uppdrag i kommunala bolag eller i kommunförbund.

Pensionsförmånerna omfattar följande:

- Avgiftsbestämd ålderspension inkl efterlevandeskydd (samtliga förtroendevalda)
- Sjukpension (vid uppdrag om minst 40 %)
- Familjeskydd (vid uppdrag om minst 40 %)

- Förtroendevalda i Alingsås kommun omfattas av Omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KR).

Pensionsregelverket OPF-KR gäller i Alingsås kommun efter valet 2014 för förtroendevalda som väljs för första gången samt för förtroendevalda som i tidigare uppdrag i kommunen inte omfattats av pensionsrätt.

Undantagna från bestämmelserna är förtroendevald som vid tillträdet av uppdrag har rätt till egenpension på grund av anställning eller enligt äldre pensionsregelverk som PBF, PRF-KL eller annat uppdrag samt förtroendevald som uppnått angiven ålder enligt 32 a § LAS. Varje ny mandatperiod räknas som ett nytt tillträde av uppdraget, även om det är samma uppdrag som förra mandatperioden.

Med "rätt till egenpension" inbegrips att den förtroendevalde skulle kunnat få rätt till egenpension om ansökan har lämnats in.

För de förtroendevalda i uppdrag motsvarande heltid eller betydande del av heltid som omfattades av äldre regelverk innan valet 2014 gäller bestämmelser om efterlevnadskydd och livränta enligt PBF samt bestämmelserna om ekonomiskt och aktivt omställningsstöd i OPF-KR (se bilaga 4).

Kommunstyrelsen är kommunens pensionsmyndighet som har till uppgift att se till att antagna pensionsbestämmelser efterlevs.

Pensionsavgift och behållning

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst och är 6 % på arvode upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 31,5 % däröver. Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun eller region.

Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun eller region. Om pensionsavgiften för ett kalenderår är mindre än 3 % av inkomstbasbeloppet, betalas avgiften ut kontant året efter intjänandet istället för att sättas av till en pensionsbehållning. Belopp under 200 kr utbetalas inte.

Vid pensionsavgång och ansökan om ev. utbetalning av sjukpension

Förtroendevald som planerar att avgå med pension ska lämna skriftlig ansökan till ansvarig pensionsadministratör i kommunen senast tre månader före planerad pensionsavgång för att utbetalning ska kunna ske i tid. I god tid innan pensionsavgången informeras den förtroendevalde sedan skriftligen om pensionsbeloppets storlek.

Vid ansökan om utbetalning av pension med efterlevandeskydd, familjeskydd

Efterlevandeskydd är valbart för den förtroendevalde vid ålderspension. Vid händelse av den förtroendevaldes dödsfall ska efterlevande ansöka om utbetalning av efterlevandeskydd och/eller familjeskydd under förutsättning att villkor för skyddet är uppfyllt. Ansökan ska ske senast tre månader efter inträffat dödsfall. Kommunstyrelsen kan bevilja undantag från denna tidsgräns. Ersättning beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från kommunen.

Omställningsstöd

Reglerna om omställningsstöd omfattar förtroendevalda med sammanlagda uppdrag i kommunen på minst 40 % och syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstödet ska samordnas och eventuellt minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges. Inkomstsamordning rapporteras av förtroendevald till nämndsekreterare.

För att uppbära förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs egen aktivitet från den förtroendevalde i syfte att hitta annan försörjning. Kommunens pensionsmyndighet utfärdar anvisningar för hur detta ska styrkas.

Utbetalningarna upphör om den förtroendevalde tillträder nytt uppdrag i kommunen på minst 40 %, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen.

Storlek

Det ekonomiska omställningsstödet beräknas på årsarvodet tolv månadersperioden före avgångstidpunkten och utbetalningstiden beror på hur länge uppdraget varat i hela år. Omställningsstödet betalas ut tre månader för varje helt år i uppdraget.

Det första och andra årens utbetalning avser 85 % av arvudet tolv månadersperioden innan avgång. År tre är utbetalningen 60 %.

Om den förtroendevalde inte fått annan försörjning efter tre år kan förlängt ekonomiskt omställningsstöd utbetalas enligt vissa förutsättningar och då är utbetalningen fortsatt 60%.

Vid ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd för ekonomiskt och/eller aktivt omställningsstöd ska göras skriftligt senast tre månader efter att uppdraget upphört för att skickas vidare för beslut i kommunstyrelsen.

Eventuell ersättning och stöd betalas först ut efter beslut av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen beslutar om retroaktiv ersättning ska utbetalas. Utbetalning med retroaktivitet kan ske med start tidigast från att uppdraget upphört. Kommunstyrelsen kan bevilja undantag från denna tidsgräns.

Aktivt omställningsstöd kan pågå som längst i två år efter att uppdraget som förtroendevald har upphört.

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som kommunstyrelsen begär för att kunna fastställa rätten till att beräkna omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har förtroendevald fått omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd obehörigen eller med för högt belopp genom oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller på annat sätt eller har förtroendevald i annat fall bort inse att utbetalningen var oriktig, ska det för mycket utbetalda beloppet återbetalas, om inte kommunstyrelsen beslutar att avskriva återkravet.

§ 13 Pensionsbestämmelser och omställningsstöd

Pensionsbestämmelser följer pensionsförmåner i enlighet med de av Sveriges kommuner och regioner (SKR) utformade förslag på pensionsbestämmelser, Omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL). Informationen kan även hämtas på www.skr.se. I Alingsås kommun finns utöver dessa bestämmelser framtagna riktlinjer vad gäller pension för anställda och förtroendevalda i Alingsås kommun. Riktlinjerna revideras inför varje ny mandatperiod. Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen. Dessa bestämmelser gäller alltså inte för uppdrag i kommunala bolag eller i kommunförbund. Pensionsförmånerna omfattar följande:

- Avgiftsbestämd ålderspension inkl efterlevandeskydd (samtliga förtroendevalda)
- Sjukpension (vid uppdrag om minst 40 %)
- Familjeskydd (vid uppdrag om minst 40 %)

Undantagna från bestämmelserna är förtroendevald som vid tillträdet av uppdrag har rätt till egenpension på grund av anställning eller enligt PBF, PRF-KL eller annat uppdrag samt förtroendevald som uppnått angiven ålder enligt 32 a § LAS. Varje ny mandatperiod räknas som ett nytt tillträde av uppdraget, även om det är samma uppdrag som förra mandatperioden.

Med "rätt till egenpension" inbegrips att den förtroendevalde skulle kunnat få rätt till egenpension om ansökan har lämnats in.

Kommunstyrelsen är kommunens pensionsmyndighet. I kommunen finns det förtroendevalda som, enligt politiskt beslut KF, 25 maj 2016 § 29 (bilaga 4), tillhör olika pensionsavtal, dvs. nuvarande pensionsavtal OPF-KL eller tidigare pensionsavtal såsom till exempel PBF. Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL), gäller förtroendevalda som valts för första gången i valet 2014 eller senare och som inte tidigare omfattats av pensionsbestämmelser

Bestämmelser om pension för förtroendevalda i uppdrag motsvarande heltid eller betydande del av heltid innan valet 2014 gäller bestämmelser om efterlevnadskydd och livränta enligt PBF samt bestämmelserna om ekonomiskt och aktivt omställningsstöd i OPF-KL (se bilaga 4).

Pensionsavgift och behållning

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst och är för närvarande 4,5 %. Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun eller landsting/region. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun eller landsting/region. Om pensionsavgiften för ett kalenderår är mindre än 3 procent av inkomstbasbeloppet, betalas avgiften ut kontant året efter

intjänandet istället för att sättas av till en pensionsbehållning. Belopp under 200 kr utbetalas inte.

Vid pensionsavgång och ansökan om ev. utbetalning av sjukpension

Förtroendevald som planerar att avgå med pension ska lämna skriftlig ansökan till ansvarig pensionsadministratör i kommunen senast tre månader före planerad pensionsavgång för att utbetalning ska kunna ske i tid. I god tid innan pensionsavgången informeras den förtroendevalde sedan skriftligen om pensionsbeloppets storlek.

Vid ansökan om utbetalning av pension med efterlevandeskydd, familjeskydd

Efterlevandeskydd är valbart för den förtroendevalde vid ålderspension. Vid händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska efterlevande ansöka om utbetalning av efterlevandeskydd och/eller familjeskydd under förutsättning att villkor för skyddet är uppfyllt. Ansökan ska ske senast tre månader efter inträffat dödsfall. Kommunstyrelsen kan bevilja undantag från denna tidsgräns. Ersättning beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från kommunen.

Omställningsstöd

Omställningsstöd för förtroendevalda följer förmåner i enlighet med de av Sveriges kommuner och regioner (SKR) utformade omställningsstöd och fastställda övergångsbestämmelser för kommunalråd (kommunfullmäktige den 25 maj 2016 § 29). Omställningsersättningar ska samordnas och eventuellt minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges. Inkomstsamordning rapporteras av förtroendevald till nämndsekreterare.

Vid ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd för ekonomiskt och/eller aktivt omställningsstöd ska göras skriftligt senast tre månader efter att uppdraget upphört för att skickas vidare för beslut i kommunstyrelsen. Eventuell ersättning och stöd betalas först ut efter beslut av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen beslutar om retroaktiv ersättning ska utbetalas. Utbetalning med retroaktivitet kan ske med start tidigast från att uppdraget upphört. Kommunstyrelsen kan bevilja undantag från denna tidsgräns. Aktivt omställningsstöd kan pågå som längst i två år efter att uppdraget som förtroendevald har upphört.

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som kommunstyrelsen begär för att kunna fastställa rätten till att beräkna omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Har förtroendevald fått omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd obehörigen eller med för högt belopp genom oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller på annat sätt eller har förtroendevald i annat fall bort inse att utbetalningen var oriktig, ska det för mycket utbetalda beloppet återbetalas, om inte kommunstyrelsen beslutar att avskriva återkravet.

§ 14 Ersättning för barntillsynskostnader

Förtroendevald kan få schablonersättning för merkostnader som föranletts av uppdraget, vid vård och tillsyn av barn som vårdas i den egna familjen och som ej fyllt 12 år. Om

särskilda skäl föreligger, kan ersättning utges även för äldre barn. **Ersättningen Ersättning** är skattepliktig och utges med 30 procent av timarvodet. Påbörjad timme räknas som hel timme. Ersättning utges inte för tillsyn som utförs av egen familjemedlem eller av sammanboende och ej heller för tid när barnet vistas i den kommunala barnomsorgen.

§ 15 Ersättning för vård av person med funktionsnedsättning

Förtroendevald kan få schablonersättning för merkostnader som föranletts av uppdraget vid vård och tillsyn av person med funktionsnedsättning som vårdas i den egna familjen. **Ersättningen Ersättning** är skattepliktig och utges med 30 procent av timarvodet. Påbörjad timme räknas som hel timme. Ersättning utges inte för tillsyn som utförs av egen familjemedlem eller sammanboende.

§ 16 Ersättning till förtroendevald med funktionsnedsättning

Ersättning utges till förtroendevald med funktionsnedsättning för de särskilda styrkta kostnader som föranletts av uppdraget och som inte ersätts på annat sätt. Här ingår utgifter för resor, ledsagare, tolk, hjälp med inläsning av handlingar och liknande.

§ 17 Ersättning för övriga kostnader

Förtroendevald kan erhålla ersättning för andra kostnader som föranletts av uppdraget, när det finns särskilda skäl. Ersättning utges inte då den förtroendevalde haft rimliga möjligheter att genom omdisponering av arbete eller dylikt förhindra kostnadernas uppkomst. Frågan om ersättning enligt denna paragraf ska i varje särskilt fall prövas av kommunstyrelsen.

§ 18 Kostnadsansvar

Respektive nämnd har kostnadsansvar för sina ledamöter, även vid representation eller utbildning i annan nämnd, organ, grupp eller liknande om inte annat anges. Nämnd, arbetsutskott eller nämndens ordförande ska i förväg besluta om deltagande.

§ 19 Bestämmelser för erhållande av timarvode och ersättning

För att ha rätt till timarvode och ersättning ska ett uppdrag alltid anges på underlaget och vid rapportering.

Vid protokollfört sammanträde: Nämndsekreterare rapporterar. Förtroendevald ska notera närvarotid samt i förekommande fall även övriga ersättningar.

Vid förrättning: Förtroendevald rapporterar.

§ 20 Utbetalningsrutiner

Arvode och ersättning betalas ut månadsvis genom ordinarie lönerutin. Försent inkomna underlag betalas ut månaden efter. För insättning av arvode och ersättningar på konto rapporteras kontonummer in digitalt till kommunens bank.

Vid personligt utlägg rapporteras utlägget in och kvitto lämnas till nämndsekreterare.

§ 21 Preskriptionstid

Begäran om ersättning för timarvode och ersättning ska göras månadsvis, dock senast inom ett år. Begäran om ersättning för förlorad arbetsinkomst och kostnadsersättningar ska framställas snarast och senast ett år från dagen för sammanträde eller motsvarande vilken förlusten eller kostnaden hänför sig.

Vid begäran om ersättning vid förlorad arbetsinkomst och semesterförmån årligen ska framställas inom en månad efter intjänandeårets slut. Ersättningsanspråk som inkommit för sent hanteras inte.

§ 22 Tolkning och tillämpning

Frågor om tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser avgörs av kommunstyrelsen.

§ 23 Trygghetsförsäkring vid arbetsskada

Trygghetsförsäkringen (TFA-KL) gäller för förtroendevald vid olycksfall som uppkommer i samband med den förtroendevaldes verksamhet för kommunen samt för färdolycksfall, det vill säga skador som inträffat vid färd till eller från sådan verksamhet. Försäkringen gäller för förtroendevalda i Alingsås kommun. Ledamöter och suppleanter inom bolag och förbund hänvisas till respektive bolag.

Informationsfolder om försäkringen finns att få på kommunledningskontorets personalavdelning. Informationen kan även hämtas på www.fora.se

Bilaga 1, Ekonomiska och sociala förmåner för kommunalråd

Arvode

Kommunstyrelsens ordförande och vice ordförande är kommunalråd. Arvodet utbetalas varje månad. Månadsarvode kan utges när kommunalt förtroendevald fullgör sina uppdrag på minst 40 procent av heltid.

Semester

Semesterlagen gäller inte. Kommunalråd bereds ledighet med bibehållet arvode varje år under det antal dagar som motsvarar årssemestern för tjänsteman med motsvarande lön och ålder. Semesterdagstillägg utges ej.

Förmåner för vissa typer av ledighet

1. Sjukdom - Kommunalråd som på grund av sjukdom inte kan fullgöra sitt uppdrag har rätt till att behålla sitt arvode enligt de grunder som anges för tjänsteman i AB § 28 mom 5.
2. Ledighet för vård av barn - Kommunalråd har vid havandeskap, barns födelse med mera rätt att behålla sitt arvode enligt grunder som anges för tjänsteman i AB § 29.
3. Civil- och värnplikt - Kommunalråd som på grund av värnplikts-, civilförsvars- eller annan tjänstgöring, som avses i AB § 30, inte kan fullgöra sitt uppdrag, har rätt att behålla arvodet enligt de grunder som anges i nämnda bestämmelse.
4. Samordning - Vid ledighet ska samordning ske mellan arvode och vissa ersättningar enligt de grunder för tjänstemän som anges i AB § 25.

Grupplivförsäkring

Kommunalråd är grupplivförsäkrad enligt KPA Livförsäkrings AB:s (GL-F) försäkringsbestämmelser.

Resersättning och traktamente

Traktamente vid sammanträde eller förrättning utanför kommungränsen samt ersättning för resekostnader utges enligt det kommunala reseavtalet.

Färdtidsersättning utges enligt de grunder som anges för tjänstemän i AB § 24.

Bisysslor

Kommunalråd får inte ägna sig åt bisysslor av sådan art eller omfattning att de påverkar uppdragets genomförande. Bisysslor ska anmälas till kommunstyrelsen (eller den berörda nämnden) för bedömning om kommunalrådsuppdraget påverkas.

Företagshälsovård

Kommunalråd medges utnyttja företagshälsovården trots att de inte är att betrakta som anställda.

Tolkning och tillämpning

Kommunstyrelsen beslutar i frågor om tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser.

Bilaga 2, Arvoden till förtroendevalda

Allmänt

Kommunstyrelsens ordförandes månadsarvode utgör 95 procent av riksdagsarvodet. Samtliga arvoden nedan anges i procent av arvodet för kommunstyrelsens ordförande. Riksdagsarvodet revideras årligen i november.

Sammanlagd ersättning för arvode och förlorad arbetsinkomst för en förtroendevald kan per kalenderår inte överstiga 100 procent av kommunalråds årsarvode. Förtroendevald ansvarar själv för bevakning av detta.

Månadsarvoden

Samtliga arvoden är angivna i procent av kommunstyrelsens ordförandes arvode.

Kommunstyrelsen	Procentsats
Kommunstyrelsens ordförande	100 %
Kommunstyrelsens vice ordförande	90 %
Kommunstyrelsens arbetsutskott Ledamöter, exklusive kommunalråden	15 %
Förberedelsearvode Ersättning för förberedelsearbete till en ledamot eller ersättare i kommunstyrelsen, som representerar parti utan ordinarie ledamot i kommunstyrelsens arbetsutskott. Ersättningen kan endast utgå till en förtroendevald per parti.	7,5 %
Barn- och ungdomsnämnden	Procentsats
Ordförande	15 %
Vice ordförande	10 %
Bygg- och miljönämnden	
Ordförande	10 %
Vice ordförande	6,5 %
Kultur- och utbildningsnämnden	
Ordförande	15 %
Vice ordförande	10 %

Socialnämnden

Ordförande 15 %

Vice ordförande 10 %

Tekniska nämnden

Ordförande 10 %

Vice ordförande 6,5 %

Valnämnden Valnämnden Ordförande Valår: 5 %
Icke valår: 1 %Vice ordförande Valår: 2,5 %
Icke valår: 0,5 %**Vård- och omsorgsnämnden**

Ordförande 15 %

Vice ordförande 10 %

Överförmyndarnämnden

Ordförande 7,5 %

Vice ordförande 5 %

Kommunfullmäktige

Ordförande 10 %

1:e vice ordförande 7 %

2:e vice ordförande 3,5 %

Kommunrevisionen

Sammanställande 7,5 %

Vice sammanställande 5 %

Revisor 2 %

Valberedningen

Ordförande	Valår: 1% Icke valår: 0,5%
Vice ordförande	Valår: 0,5 % Icke valår: 0,2 %

~~Alingsås Energi Nät AB, Alingsås Energi AB, Fastighetskoncernen Alingsås Rådhus AB, Alingsåshem AB, Fabs och direktionen i Alingsås och Vårgårda räddningstjänstförbund~~

Kommunala bolag och direktionen i Alingsås och Vårgårda räddningstjänstförbund

Ordförande	7,5 %
Vice ordförande	5 %
Ledamot	1 %
Suppleant	0,5 %
Lekmannarevisor	2 %
Lekmannarevisorssuppleant	1 %

~~Kommunens styrelserepresentanter och revisorer i de kommunala bolagen Alingsås Energi Nät AB och Alingsås Energi AB, respektive Fastighetskoncernen Alingsås Rådhus AB, Alingsåshem AB och Fabs utgörs av samma ledamöter i personunion.~~

Kommunens styrelserepresentanter och revisorer i de kommunala bolagen utgörs av samma ledamöter i personunion.

Ersättning till ledamöterna utgår endast för ett styrelseuppdrag och inte för respektive bolag i fastighetskoncernen.

Ersättning till ledamöterna utgår endast för ett styrelseuppdrag per koncern och inte för respektive bolag inom fastighetskoncernen och energikoncernen.

Revisorerna ska erhålla helt arvode från respektive bolag. Till detta tillkommer sammanträdesersättning samt ersättning för förlorad arbetsförtjänst enligt de regler som gäller för kommunens förtroendevalda.

Arvode för direktionen i Alingsås och Vårgårda räddningstjänstförbund ska följa Alingsås kommuns bestämmelser för arvode och ersättningar (AVRF § 9 2015-03-13, samt förbundsordning för Alingsås och Vårgårda räddningstjänstförbund).

AB Alingsås Rådhus

Lekmannarevisor	0,5 %
Lekmannarevisorssuppleant	0,2 %

Övriga arvoden

Timarvode	0,35 % per timme
Ersättning för kostnader för barntillsyn	30 % av timarvode
Ersättning för vård av person med funktionsnedsättning	30 % av timarvode
Borgerliga vigselförättare	2 timmar arvode per vigsel*

* utöver ersättningen från staten. I övrigt tillämpas reglerna om ersättning till förtroendevalda även för borgerlig vigsel.

Bilaga 3, Ersättning för uppdrag som ledamot i kommunstyrelsens arbetsutskott

Ledamöterna i arbetsutskottet ska särskilt hålla sig uppdaterade med verksamheterna och föreslå förbättringar, kvalitetsgranska underlag och bedriva uppsikt i enlighet med kommunstyrelsens ansvar. Ledamöter i arbetsutskottet har ett särskilt uppdrag att hålla sig á jour med kommunens verksamheter samt delta i veckovisa överläggningar. Därutöver ska de omvärldsbevaka och vara informerade om aktuella faktorer som kan ha bäring på kommunstyrelsens stödjande och styrande roll.

Följande delar av uppdraget ersätts via månadsarvodet:

- Granskning av utskickat underlag, och påvisande om det finns **brister** eller behov av kompletteringar
- Deltagande och förberedelse inför kommunstyrelsens dialogmöten
- Särskilt ansvar för kommunövergripande ärenden i nämnder och styrelser
- Medverkande till att utskottets sammanträden genomförs i enlighet med antagna arbetsformer
- Deltagande när så är påkallat av kommunstyrelsens ordförande

Följande delar av uppdraget ersätts per timme:

- Sammanträde i nämnd, styrelse, arbetsutskott eller kommunfullmäktige
- Samrådsmöten och överläggningar med andra nämnder, myndigheter eller organisationer
- Informationsmöten med allmänhet, personal, media, myndigheter
- Insatser vid strejk, lockout eller motsvarande
- Besiktning eller inspektion
- Kurser, konferenser, externa studiebesök
- Invigningar, uppvaktningar, besök och liknande arrangemang
- Vänortsbesök och motsvarande

Följande delar ingår inte i uppdraget och ersätts inte:

- Kontakter med partiorganisationen
- Skriva partiyttanden i kommunala remisser och liknande
- Partigruppsmöten utöver de som anges i § 7 och § 8

Bilaga 4, Ersättning för uppdrag som ordförande och vice ordförande i kommunfullmäktige, nämnd eller styrelse

Följande delar av uppdraget ersätts via månadsarvodet:

- Kontakter med förvaltning, allmänhet, media och andra organisationer via telefon, e-post, Internet och brev
- Förbereda och fatta beslut i delegerade ärenden
- Skriva under handlingar
- Informera egen partigrupp om kommunal verksamhet
- Förberedelser
- Representation
- Ordförandeskap i tillfälliga grupper

Följande delar av uppdraget ersätts per timme:

- Sammanträde i nämnd, styrelse, arbetsutskott eller kommunfullmäktige
- Presidiesammanträden och motsvarande förberedelser inför nämnd/utskottssammanträden
- Överläggning med förvaltningschef eller annan anställd
- Samrådsmöten och överläggningar med andra nämnder, myndigheter eller organisationer
- Informationsmöten med allmänhet, personal, media, myndigheter
- Insatser vid strejk, lockout eller motsvarande
- Besiktning eller inspektion
- Kurser, konferenser, externa studiebesök
- Invigningar, uppvaktningar, besök och liknande arrangemang
- Vänortsbesök och motsvarande

Följande delar ingår inte i uppdraget och ersätts inte:

- Kontakter med partiorganisationen
- Skriva partiyttanden i kommunala remisser och liknande
- Partigruppsmöten utöver de som anges i § 7 och § 8

Bilaga 5, Pension och omställningsstöd för förtroendevalda

~~Antagna av kommunfullmäktige den 25 maj 2016, § 129~~

I Bestämmelser för ersättningar till förtroendevalda anges i § 13 att förtroendevaldas rätt till pension regleras i ÖPF-KL. **ÖPF-KR**. Av ~~ÖPF-KL~~**ÖPF-KR**, framgår dock att förtroendevalda som i tidigare uppdrag omfattats av PBF, PRF-KL eller andra pensions- och omställningsbestämmelser, inte ska omfattas av ~~ÖPF-KL~~**ÖPF-KR**, utan ska kvarstå i sina tidigare pensions- och omställningslösningar. I Alingsås kommun är det endast kommunalråden som har en pensionsförmån enligt PBF och lokal överenskommelse om avgångsersättning, vilket framgår av kommunfullmäktiges beslut den 30 maj 2012, § 3. Följaktligen ses övriga förtroendevalda som nyvalda enligt ~~ÖPF-KL~~**ÖPF-KR**, och omfattas i sin helhet av ~~ÖPF-KL~~**ÖPF-KR**.

För nuvarande kommunalråd gäller alltså enligt kommunfullmäktiges beslut det tidigare pensionsavtalet PBF i alla hänseende förutom §§ 9-12 (bestämmelser om ålderspension och visstidspension) och § 14 (bestämmelser om samordning) samt de lokala bestämmelserna avseende avgångsersättning. Det innebär att de nuvarande kommunalråden omfattas bestämmelserna avseende livränta och efterlevandasskyddet i PBF. Vidare innebär den lokala bestämmelsen avseende avgångsersättning att om någon av nuvarande kommunalråd lämnar sitt uppdrag utges en avgångsersättning motsvarande arvodet i 12 eller 24 månader beroende på uppdragstid.

Om kommunalrådet därefter har förvärvsinkomst eller får förvärvsinkomst minskas avgångsersättningen med 75 % av inkomst från arbete. Får kommunalrådet ett nytt politiskt uppdrag med minst 40 % av en heltid i kommunen upphör avgångsersättningen.

~~ÖPF-KL~~**ÖPF-KR**, innehåller en ekonomisk ersättning där den förtroendevalde för varje år i uppdrag ges 3 månaders ekonomiskt stöd, dock längst i 3 år eller t.o.m. den kalendermånad innan den förtroendevalde fyller 65 år. Det ekonomiska stödet beräknas på den förtroendevaldes årsarvode året före avgångstidpunkten och utges med 85 % år 1-2 och 60 % år 3. Under det första året sker ingen samordning med annan förvärvsinkomst och därefter undantas årligen ett prisbasbelopp.

~~ÖPF-KL~~**ÖPF-KR**, anger dock att den förtroendevalde aktivt måste försöka finna en annan försörjning för att det ekonomiska stödet ska betalas ut. Får den förtroendevalde ett nytt politiskt uppdrag i kommunen motsvarande minst 40 % av heltid eller ett uppdrag i riksdag eller regering utges ingen ekonomisk ersättning. Vidare finns även möjlighet för den förtroendevalde att, i direkt anslutning till att det ekonomiska omställningsstödet upphör, få ett förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Det förutsätter dock att den förtroendevalde fyllt 61 år, har minst 8 års sammanhängande uppdragstid och inte fyllt 65 år. Det förlängda omställningsstödet motsvarar 60 % av årsarvodet kalenderåret innan uppdraget upphörde. I likhet med det ekonomiska omställningsstödet krävs att den förtroendevalde aktivt försöker hitta en ny försörjning. Dessutom sker samordning med andra inkomster. Den förlängda ekonomiska ersättningen upphör på samma sätt som vid det ekonomiska omställningsstödet. Utöver det ekonomiska stödet i ~~ÖPF-KL~~**ÖPF-KR** finns även aktiva omställningsinsatser som syftar till att hjälpa den förtroendevalde att finna en ny försörjning.

Trots att OPF-KL OPF-KR, anger att bestämmelserna om omställningsstöd är till för förtroendevalda som inte tidigare har någon form av omställningsstöd, ser SKL inget hinder i att konstruera övergångsbestämmelser för kommunalråden i detta hänseende.

Omställningsavtalet OPF-KL OPF-KR, anger att den förtroendevalde, om denne uppfyller kvalifikationskraven, har rätt till aktiva omställningsinsatser. Det framgår dock inte vilka typer av insatser eller kostnadsramar som gäller. Av kommentarerna till OPF-KL OPF-KR, framgår att ledning ska hämtas från omställningsavtal på arbetsmarknaden avseende insatser och kostnadsram. Vidare framgår att huvudprincipen är att det är fråga om en tidsbegränsad insats. Insatsen ska även syfta till att öka möjligheten för den förtroendevalde att röra sig mellan det politiska förtroendeuppdraget och arbetslivet. För anställda avsätter Alingsås kommun 0,1 % den totala lönesumman enligt omställningsavtalet KOM-KL till Omställningsfonden. Omställningsfonden ansvarar för de omställningsinsatser som ges till anställda som sagts upp på grund av arbetsbrist. Omställningsfonden gör tillsammans med den anställde en bedömning av vilka insatser som krävs. Det kan t ex. röra sig om coaching, CV-skrivning, rådgivning, kortare utbildningar och kursmaterial. Omställningsfonden har inte en fast kostnadsbild för insatserna då det varierar från person till person. Ett överslag visar dock att sedan starten har insatserna kostat mellan 12 000-13 000 kronor/person.

Med utgångspunkt i likabehandlingsprincipen rekommenderar kommunledningskontoret att samtliga förtroendevalda som uppfyller kvalifikationskraven ska omfattas av omställningsbestämmelserna om aktiva insatser enligt OPF-KL OPF-KR. Varje enskild förtroendevald får göra en ansökan till kommunstyrelsen som fattar beslut avseende ansökan. Ansökningarna prövas individuellt och den förtroendevalde ska kunna påvisa att man står till arbetsmarknadens förfogande, det vill säga är inskriven på arbetsförmedlingen och aktivt söker jobb. Inför ett beslut av kommunstyrelsen rekommenderas att dialog förs med Omställningsfonden för vägledning kring rimliga aktiva insatser i varje enskilt fall.